

1.Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. NARODZENIA NMP I ŚW.ANTONIEGO
SANKTUARIUM ŚW.ANTONIEGO

2.Czas powstania

1675-1678

3.Miejscowość

DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

11.Zdjęcie, orientacja

ORIENTACJA 1:20 000
WIDOK OD STR.WSCHODNIEJ

4.Adres

Dąbrowa Górnicza
Gołonóg
ul.Kościelna

nr hipoteczny

działka nr 9

5.Przynależność administracyjna

woj.Śląskie
pow.Będzin
gm.Dąbrowa Górnicza

6.Poprzednie nazwy miejscowości

Golonog, Gołonóg

7.Przynależność administracyjna przed 1999

województwo

KATOWICKIE

powiat przed 1975

DĄBROWA GÓRNICZA

8.Właściciel i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka pw. św.Antoniego
oo. Franciszkanie Konwentualni
Dąbrowa Górnicza-Gołonóg ul.Kościelna
diecezja sosnowiecka

9.Użytkownik i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka pw. św.Antoniego
oo. Franciszkanie Konwentualni
Dąbrowa Górnicza-Gołonóg ul.Kościelna
diecezja sosnowiecka

10.Rejestr zabytków

Decyzja z

9/60

Nr.

23.02.1960

13.Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Kościół usytuowany na wzgórzu w dzielnicy Dąbrowy Górniczej - Gołonóg. Przy kościele znajdują się zabudowania klasztoru Franciszkanów, przekryte schody z pocz XXw w stylu neogotyckim, cmentarz parafialny oraz probostwo. Kościół otoczony murem kamiennym z bramami od wsch., pld. i pln.

RZUT, BRYŁA, KONSTRUKCJA

Kościół orientowany z prezbiterium od wschodu, murowany, całkowicie otynkowany. Rozplanowany na rzucie krzyża łacińskiego, bazylikowy, trójnawowy z wydzielonym prezbiterium zamkniętym półkoliście z parą kaplic po bokach (na zamknięciu naw bocznych) tworzących układ transeptu pozornego i parą zakrystii z obejściem od tyłu. Od zachodu masyw wieżowy z kruchtą wejściową i dwoma aneksami po bokach (odpowiadający szerokości nawy głównej) obudowany z boków ciągami naw bocznych.

Budynek kościoła przekryty jest dachami dwuspadowymi, o konstrukcji drewnianej pokrytymi blachą. Wieża ma rzut prostokątny ponad poziomem dachu przechodzący w ośmiokąt. Ściany z cegły tynkowane. Pierwszy strop - kopuła ceglana, następne drewniane. Dach wieży wielospadowy pokryty blachą cynkową. Zewnętrzne ściany konstrukcji ceglanej tynkowane, wzmocnione pilastrami. Stropy w nawach bocznych klasztorne i krzyżowe. Dachy naw pokryte blachą cynkową. Ściany zakrystii po obu stronach prezbiterium posadowione są poprzez cokoły bezpośrednio na gruncie. Ściany i filary nawy głównej posadowione bezpośrednio na skale wapiennej.

ELEWACJE

Mocno rozczołkowana bryła o fasadzie wschodniej z pięciosiową półokrągłą ścianą absydy prezbiterium, okna prostokątne zamknięte kolistymi łukami obramione pilastrami, na osi środkowej wejście z drzwiami drewnianymi z nadprożem łukowym. Dach pulpitowy obejścia absydy z gzymsem wieńczącym przechodzi w daszki zakrystii, nad nim półkolistą ścianą absydy podzieloną gzymsem na dwie kondygnacje, z których górna z rytmem zparowanych pilastrów. Elewacja zachodnia pięciosiowa, z wejściem głównym w masywie wieżowym na osi środkowej. Drzwi prostokątne w portalu kamiennym zamkniętym łukiem, nad drzwiami półokrągłe naswietle. Wieża z podziałem na trzy wyraźne kondygnacje - najwyższa na rzucie ośmioboku z oknami prostokątnymi zamkniętymi łukami, poniżej podobne w formie lecz o wiele mniejsze usytuowane na tych samych osiach. W partii dachu i przyziemia wieża ma rzut kwadratu, obramiona z dwóch stron. Elewacje boczne sześciosiowe. Okna rozdzielone pilastrami, ściany transeptu - południowa zaokrąglona, północna prosta z dwoma oknami prostokątnymi zamkniętymi łukami i jednym na osi okrągłym, ściana obramiona pilastrami podtrzymującymi fronton w szczycie. Okna w ścianach nawy głównej fasdy południowej i północnej prostokątne zamknięte łukami odcinkowymi, o drobnym podziale z witrażami. Mocno rozbudowany profilowany gzyms podokapowy na ścianach nawy głównej. Okna rozdzielone podwójnymi pilastrami.

WNĘTRZE

Prezbiterium dwuprzęsłowe, przekryte sklepieniem kolebkowym, z wysklepkami, wydzielone z korpusu nawowego łukiem tęczowym. Korpus nawowy, w układzie amfiladowym. Nawa główna czteroprzęsłowa, boczne pięcioprzęsłowe od wschodu powiązane z kaplicami przyprezbiterialnymi, tworzącymi formę pseudotranseptu, od zachodu obudowujące pierwotny korpus wieżowy, zarazem pełniące rolę krucht wejściowych do kościoła. Nawa główna przekryta stropem płaskim, boczne nawy przesklepione sklepieniami klasztornymi w typie krzyżowych z gurtami międzyprzęsłowymi. Ściany artykułowane w pionie pilastrami w porządku tokańskim. W korpusie nawowym pasy profilowanych gzymsów koronujących. Podziały tworzą ramę dla arkad (tęczowej i międzynawowych) w formie arkad zamkniętych łukiem pełnym lub odcinkowym, osadzonych w rozglifieniach murów. Ściany, sklepienia i strop nawy głównej i prezbiterium ozdobione polichromią. Elementy artykulacji poziomej pokryte polichromią ornamentalną. Na ścianach prezbiterium a także w kaplicy chrzcielnej trzy malowane paneau figuralne: Chrystusa z dziećmi, uczta w Emmaus, Chrzest Chrystusa w Jordanie. Nastawy ołtarzowe, ambona, ławki i chór wykonane w trakcie ostatniej przebudowy świątyni, w porządku kompozytowym. Posadzka lastrykowa z 1890 r. W obrębie prezbiterium i nawy rozmieszczony zespół pięciu ołtarzy z retabulami, ambona oraz chór. Ołtarz główny wpisany w strukturę absydy prezbiterium, o bogatej w formie, nastawie trójkondygnacyjnej. Podobnie dwa ołtarze boczne przyściennie, usytuowane w narożach po bokach arkady tęczowej. Przed pilastrami usytuowane rzeźby świętych. W polu szczytów obrazy świętych. W kaplicach przyprezbiterialnych, na zakończeniu naw bocznych usytuowane dwa kolejne ołtarze boczne, przyściennie również o nastawie trójkondygnacyjnej z mensami ołtarzowymi wystawionymi przed retabulum. Na filarze nawy głównej po lewej stronie prezbiterium - ambona na rzucie ośmiokąta. Nadwieszona z wejściem po schodkach. Chór w tyle nawy głównej wsparty na kolumnach tokańskich, z pełną balustradą o falistej linii.

INSTALACJE

W kościele jest instalacja elektryczna i ogrzewanie.

12.Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Pierwotny kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryii Panny i św. Andrzeja Apostoła wzniesiony został w latach 1675-1678 z inicjatywy biskupa krakowskiego Andrzeja Trzebnickiego. Na podstawie opisów archiwalnych możemy zrekonstruować jego pierwotny wygląd. Była to świątynia murowana, orientowana, o halowym układzie, przekryta zapewne stropem, z kryptą grobową i wieżą wbudowaną w układ dachu. Pozostałością tej świątyni jest obecna czteroprzęsłowa nawa główna kościoła. W roku 1753 z inicjatywy biskupa krakowskiego Andrzeja Załuskiego - rozbudowano pierwotny kościół dobudowując od zachodu masyw wieżowy (obecne wejście główne i wieża) i dokonano remontu kapitalnego. Kolejny etap kształtowania bryły obiektu to rok 1850, kiedy to proboszcz miejscowy ksiądz Józef Gąsiorowski powiększył kościół poprzez budowę prezbiterium od wschodu jak na to wskazują archiwalia. Przebudowa ta została całkowicie zatarta w trakcie nadawania świątyni obecnej formy w latach 1890-1892 z inicjatywy proboszcza Tadeusza Konarskiego. Do historycznej nawy głównej i korpusu wieżowego dobudowano obecne nawy boczne i całkowicie przebudowano układ prezbiterium. W efekcie uzyskano obecny układ przestrzenny kościoła, a także charakter stylistyczny w stylu neorenesansu. Od 1951 r. parafią administrują oo. Franciszkanie Konwentualni, którzy w 1959 erygowali tutaj także swój klasztor. W 1997 biskup [REDAKTOWANE] reskryptem ustanowił kościół - sanktuarium św. Antoniego z Padwy dla rejonu Zagłębia Dąbrowskiego.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
6000 m ³	820 m ²	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Trwają prace remontowe przy obiektach zlokalizowanych od północnej strony kościoła. Przygotowania do rewaloryzacji polichromii w kościele.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania tynków dość dobry, nie stwierdzono odparzenia tynków ścian w pasie przyziemia. Konstrukcja murów nadwyreżona, spękane sklepienia, stan techniczny słaby. Konstrukcja dachu oraz pokrycie z blachy szczelne.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Materiały archiwalne w posiadaniu klasztoru Franciszkanów, udostępnione przez brata Łukasza w formie kserokopii

Ocena stanu technicznego „ZUP Mikołów, 1992 r opr.A.Ajdukiewicz, J.Hulimka w archiwach WKZ Katowice

22. Biblioteka

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Mapa zasadnicza z zasobów geodezyjnych Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej nr karty mapy 532.111.061/063

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr inż. arch. Marek Cempla 15.10.2002

plany, rysunki mgr inż. arch. Marek Cempla

zdjęcia fotogr. mgr inż. arch. Marek Cempla

miejsce przechowywania negatywów archiwum autora

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1-RZUT, ZDJĘCIA, 2-ZDJĘCIA, 3-ZDJĘCIA,
4-ZDJĘCIA, 5-ZDJĘCIA, 6-ZDJĘCIA 7. SYTUACJA

1. Miejscowość DĄBROWA GÓRNICZA
GOŁONÓG

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

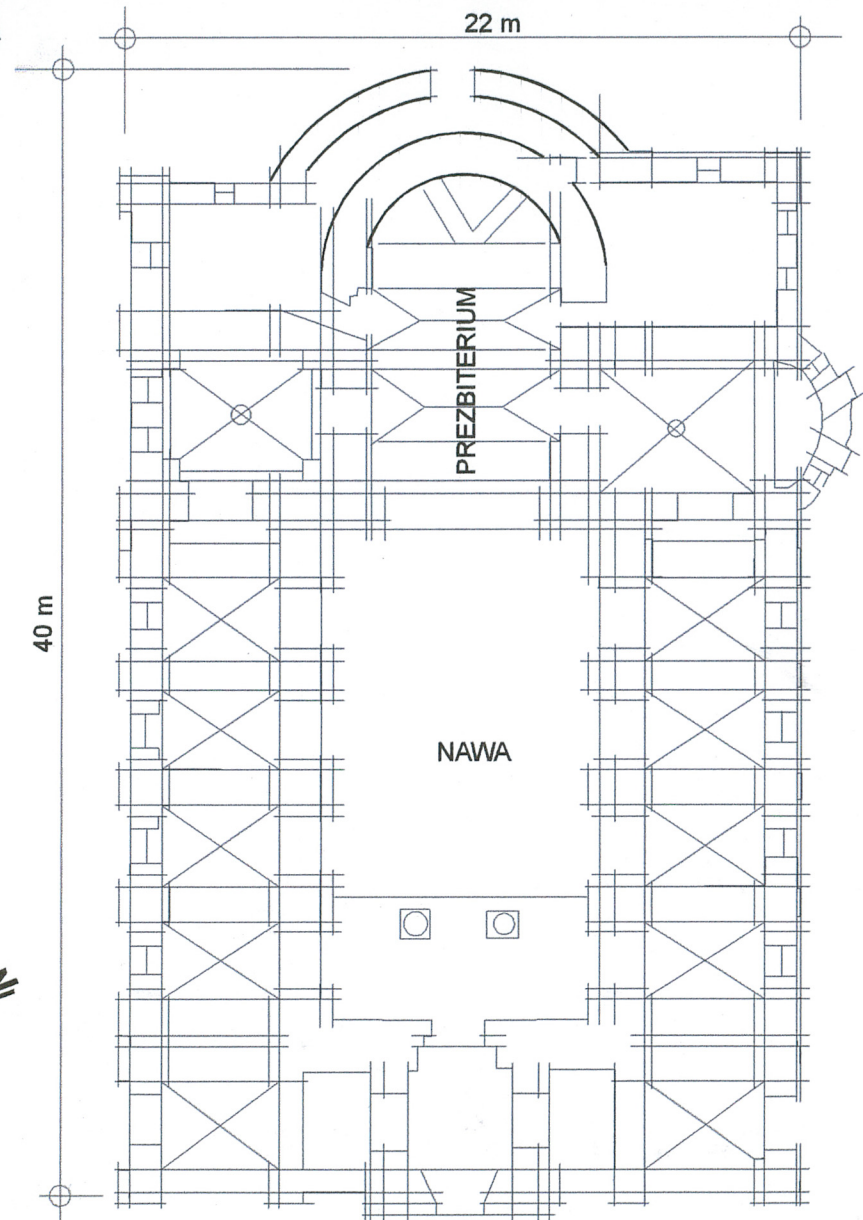
3. Zawartość wkładki ZDJĘCIA, RZUT

ELEWACJA
POŁUDNIOWA

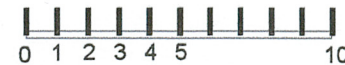

ELEWACJA
PÓŁNOCNA

RZUT PRZYZIEMIA
SKALA 1:250

h=17m

rys. R. Głowacki

1. Miejscowość

DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

2. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki

ZDJĘCIA

ELEWACJA WSCHODNIA

BRAMA WEJŚCIOWA BOCZNA

WIDOK OD STRONY PÓŁNOCNEJ

WIDOK OD WSCHODU, WJAZD GŁÓWNY

1. Miejscowość

DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

2. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki

ZDJĘCIA

WIDOK OD PÓŁNOCY

WIDOK NA WIEŻĘ OD POŁUDNIA

DRZWI BOCZNE W FASADZIE
POŁUDNIOWEJ

1. Miejscowość
DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki ZDJĘCIA

WIDOK NA CHÓR Z ORGANAMI

PŁD. ŚCIANA NAWY , AMBONA

OŁTARZ PRAWY PRZY PREZBITERIUM

1. Miejscowość

DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

2. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki

ZDJĘCIA

WIDOK WIEŻY OD WSCHODU

WIDOK NA WIEŻĘ OD PÓŁNOCY

DRZWI BOCZNE W FASADZIE
PÓŁNOCNEJ

1. Miejscowość
DĄBROWA GÓRNICZA GOŁONÓG

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki
ZDJĘCIA

NAWA BOCZNA POŁUDNIOWA

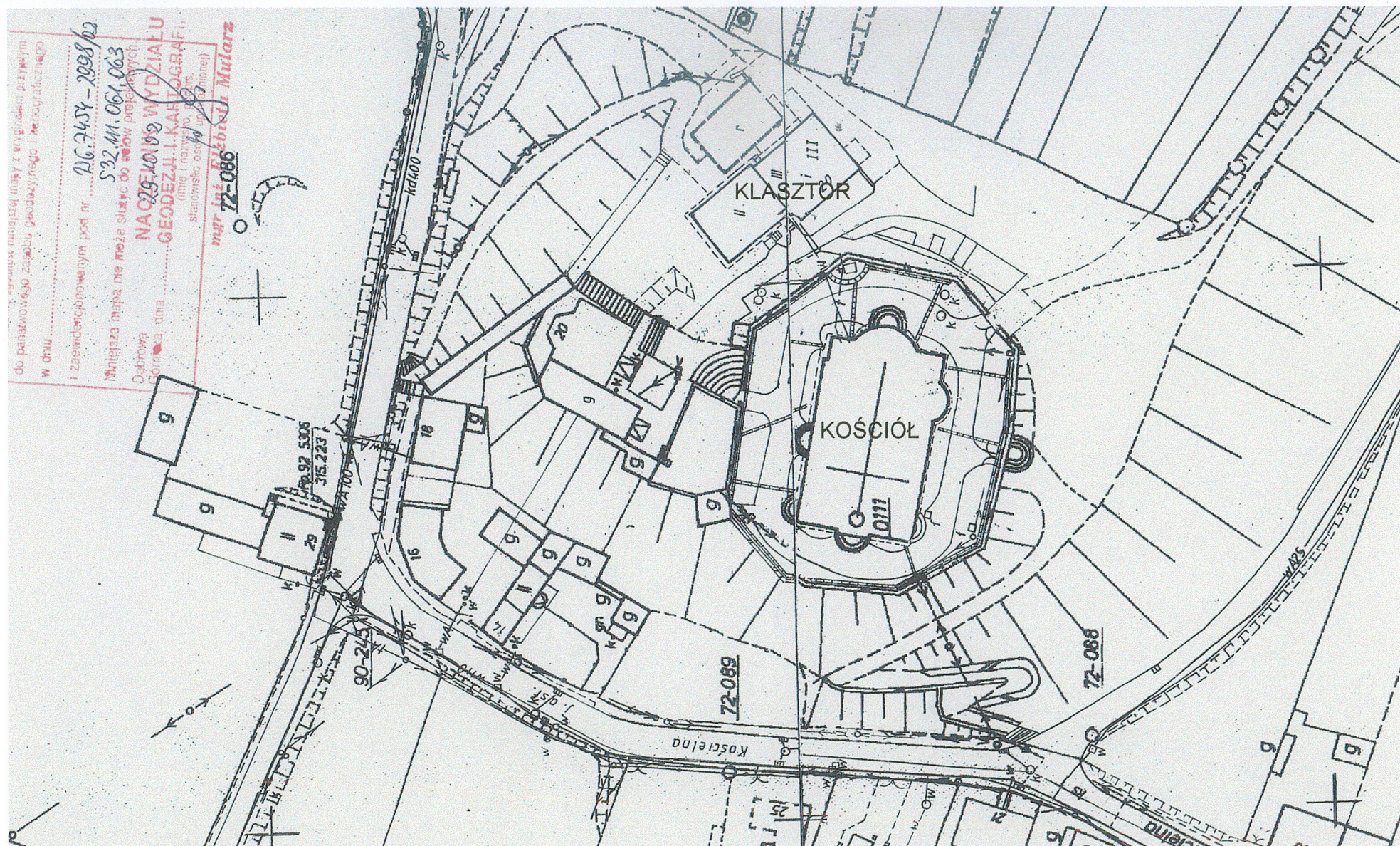
ARKADY DO NAWY PÓŁNOCNEJ

SKLEPIENIE PREZBITERIUM

1. Miejscowość DĄBROWA GÓRNICZA
GOŁONÓG2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki SYTUACJA

SKALA 1:1000

